

Abraham 5 (van 5) – Vader Abraham

- Lezing: Galaten 3:6-14

⁶Van Abraham wordt gezegd: ‘Hij vertrouwde op God, en dat werd hem als rechtvaardigheid toegerekend.’ ⁷U ziet dus dat zij die geloven kinderen van Abraham zijn. ⁸En de Schrift, die voorzag dat God ook de andere volken door geloof rechtvaardig zou verklaren, verkondigde het evangelie al lang tevoren aan Abraham: ‘In jou zullen alle volken gezegend worden.’ ⁹En dus wordt iedereen die gelooft samen met Abraham, de gelovige, gezegend. ¹⁰Maar wie zijn vertrouwen stelt in het naleven van de wet, leeft onder een vloek, want er staat geschreven: ‘Vervloekt is eenieder die zich niet houdt aan alles wat in het boek van de wet geschreven staat.’ ¹¹Dat niemand voor God als rechtvaardig geldt omdat hij de wet naleeft, is volkomen duidelijk, want ‘de rechtvaardige zal leven door geloof’. ¹²Bij de wet daarentegen gaat het niet om geloof, want er staat: ‘Wie doet wat de wet voorschrijft, zal leven.’ ¹³Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons vervloekt te worden, want er staat geschreven: ‘Vervloekt is ieder mens die aan een paal hangt.’ ¹⁴Zo zouden in Christus Jezus alle volken delen in de zegen van Abraham en zouden wij, zoals is beloofd, door geloof de Geest ontvangen.

Preek

Lieve mensen,

Ineens was daar die vraag. We zaten in een kring in het kader van een kerkelijk toerustingsprogramma. Je moest wat over jezelf vertellen. En ineens was daar die vraag: wie is jouw geestelijke vader of moeder? Een mooie vraag vind ik dat. Je bent als christen opnieuw geboren. Plotseling, of geleidelijk. Je bent een nieuw leven begonnen. Wie heeft je daarbij veel gegeven? Dat kunnen meerdere mensen zijn. Je geestelijke ouders. Mensen die je geleerd hebben, geholpen hebben te geloven.

Abraham is ook zo’n geestelijke ouder. Zijn naam zul je op zo’n vraag misschien niet als eerste noemen. Misschien wel helemaal niet. Maar de Bijbel gaat ons daar in voor. Abraham is niet zomaar een influencer. Iedere gelovige krijgt belangrijke dingen van hem mee. Ook Paulus. En zelfs Jezus. En wij ook. We hebben al een aantal dingen meegekregen in de eerste vier preken uit deze serie. Vandaag wil ik jullie meenemen in het Nieuwe Testament. Ook daar wordt veel over Abraham gezegd. Ik wil daar drie dingen uit halen. Met het volgende thema:

Slide: Kind van Abraham ben je

Slide: Kind van Abraham ben je door geloof, niet door afkomst

In het begin van de evangeliën gaat er iemand voor Jezus uit. Een wegbereider, zo zou je kunnen zeggen. Johannes de Doper. Hij maakt de mensen klaar voor Jezus. En ook hij heeft al moeite met de Farizeeën. Want die denken dat ze er automatisch bij horen. Johannes reageert als door een wesp gestoken:

Slide: ⁷Toen hij zag dat veel farizeeën en sadduceeën op zijn doop afkwamen, zei hij tegen hen: ‘Addergebroed, wie heeft jullie wijsgemaakt dat je het komende oordeel kunt

ontlopen? ⁸Breng liever vruchten voort die tonen dat jullie tot inkeer gekomen zijn. ⁹En denk niet dat je bij jezelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham als vader. Want ik zeg jullie: God kan uit deze stenen kinderen van Abraham verwekken! (Matteüs 3)

Je kunt je niet verschuilen achter je afkomst. Of achter het geloof van je kerk. Of achter de keuze van je ouders. Of je vrienden. Jouw *peer-group* redt je niet. Je kunt niet denken: ik hoef niet zo mijn best te doen. Ik hoef me niet te bekeren. Want ik ben gedoopt. Ik hoor er bij.

Abraham werd niet voor niets weggeroepen bij zijn familie en uit zijn land. Hij moet zijn vastigheden loslaten. Ook zijn toekomst, zoals we gezien hebben. Je moet helemaal vertrouwen op God. Hij is het die je redt.

En dus gaat het om geloof. Jouw persoonlijke geloof. De verbinding tussen jou en God. Zoals bij Abraham.

Maar ja, is je geloof altijd wel zo sterk? Bij mij lang niet altijd. Ook daarin zijn we kinderen van Abraham, want:

Slide: **Kind van Abraham ben je** door genade, niet door verdienste

Vroeger werd ik altijd zenuwachtig van één bepaald antwoord in de catechismus. Op de vraag: *hoe bent u rechtvaardig voor God?* (vraag 60) komt het antwoord: *alleen door waar geloof in Jezus Christus*. Alleen door waar geloof kon je worden gered. Maar wat is dan waar geloof? Is mijn geloof wel goed genoeg? Doe ik er wel genoeg voor? Ben ik genoeg toegewijd aan God? Ik ging mijn geloof wegen en meten. Alsof het een prestatie is. Maar geloof is iets anders.

Geloof is niet meer dan een hand die je ophoudt. Soms strek je die ver uit. Op andere momenten heb je de kracht niet. Dan ligt je hand met handpalm naar boven op de grond. Bij geloven moet je niet meten hoe groot het is en hoe sterk. Daar gaat het niet om. Want het gaat niet om jouw eigen kracht. Als je dat denkt hangt het toch weer af van jouw prestaties.

Het is een valkuil die ieder mens heel erg bedreigt. Dat is in onze maatschappij natuurlijk helemaal sterk. Het gaat om wat je presteert. Het gaat om wat je toevoegt. Maar dat is van alle tijden. Ook in de tijd van de Bijbel. Paulus moest daar heel erg mee afrekenen. En hij gebruikt dan het voorbeeld van Abraham. Het gaat niet om wat jij presteert. Hoe groot je geloof is. Hoe sterk je vertrouwen. Ook iemand die zegt: 'ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp' (Marcus 9:24), is kind van Abraham. Omdat hij zijn hand ophoudt. En dat is het.

Paulus schrijft het nogal moeilijk op in Galaten 3, wat Marinda las, en in Romeinen 4. Toch wil ik een tekst aanhalen. In de Bijbel in Gewone Taal staat het zo:

Slide: ²Abraham heeft veel goede dingen gedaan. Dat maakt indruk op mensen, maar voor God gaat het om iets anders. God heeft Abraham niet gered omdat hij zo goed leefde. ³Nee, in de heilige boeken staat: «Abraham geloofde in God, en daarom zag God hem als een goed mens.»

⁴Als iemand werkt, krijgt hij loon. Niet als geschenk, maar omdat hij het verdient. ⁵Maar niemand verdient het om door God gered te worden. Je moet er dus op vertrouwen dat

God je wil redden, ook al ben je een slecht mens. Als je dat gelooft, ziet God je als een goed mens. (Romeinen 4)

Dus: kind van Abraham ben je door genade, niet door verdienste.

Slide: Kind van Abraham ben je door Jezus

In het evangelie van Johannes doet Jezus een aantal 'ik ben' – uitspraken. Velen zijn bekend: ik ben de goede herder; Ik ben de ware wijnstok; Ik ben de weg, de waarheid en het leven. En nog een aantal.

Eentje van de minder bekende uitspraken staat in Johannes 8:

Slide: ⁵⁶Abraham, uw vader, verheugde zich op de dag van mijn komst, en toen hij die zag schonk dat hem vreugde.' ⁵⁷De Joden zeiden: 'U bent nog geen vijftig en U zou Abraham gezien hebben?' ⁵⁸'Werkelijk, Ik verzeker u,' antwoordde Jezus, 'Ik ben van voor de tijd dat Abraham er was.' (Johannes 8)

Het is iets te uitgebreid vertaald. Jezus gebruikt eigenlijk een zin die grammaticaal niet klopt. *Voordat Abraham was, ben ik.* Als Jezus dit gezegd heeft, willen ze hem stenigen. Hij noemt zichzelf 'ik ben'. En zo stelt Hij zich gelijk aan God. Groter dan Abraham. Van eeuwigheid is Jezus. Zijn naam is 'Ik ben' en 'Ik zal er zijn'.

Hiermee geeft onze Heiland aan dat Hij het verhaal van Abraham omvat als Gods Zoon. Het verhaal van Abraham staat niet op zichzelf, maar heeft plaats in een groter geheel van wat we noemen: de heilsgeschiedenis. Dat woord betekent letterlijk: geschiedenis die gericht is op en op weg is naar heilheid. Naar de volmaaktheid. Jezus is daarin de spil. Om Hem draait het. En de Geest is daarin de grote aanjager. En zo komt het verhaal van Abraham in een kader te staan. Het hangt niet los in de lucht, maar heeft een oorsprong: God, Jezus. En een doel: God, Jezus.

Ook Abraham keek uit naar de komst van Jezus Christus. Dat zegt onze Heiland hier tegen zijn toehoorders. Het gaat uiteindelijk om die komst, ooit, met Kerst. En om zijn komst straks, op de wolken. Onze verbinding met Abraham loopt via Jezus. De genade die Abraham vond, die zat in de belofte dat er ooit een Messias zou komen. Die het kwaad zou verslaan. Die de dood zou overwinnen. Alleen in dat kader heeft het verhaal van Abraham zin. Hij vindt zijn zingeving in Jezus. En via Jezus zijn wij kinderen van Abraham. Ook wij vinden onze zingeving in Jezus.

Tenslotte:

Slide: Gezegend en tot zegen

Wat krijgen we een zegen door Abraham. Een grote influencer. Onze geestelijke vader.

- Hij leert ons wat geloven is. Dat je bij God hoort, niet door afkomst, maar door je hand op te houden en alles van Hem te verwachten..
- Hij leert ons wat genade is. Dat je niet afgerekend wordt op je prestaties of je gebrek daar aan. Dat je er bij mag horen, wie je ook bent. Iedereen is gelijk wat dat betreft.

- Hij leert ons wie Jezus is. Door naar Hem uit te kijken en al iets te laten zien van waar onze Heer toe in staat is.

Dat is de zegen van Abraham. Die zegen mag je niet voor jezelf houden. Want God zei het al tegen hem: je moet tot zegen zijn. Laten we dan vol genade, vol van Jezus, omgaan met alle mensen die we ontmoeten. En op die manier ons gedragen als kinderen van Abraham. Dank zij Jezus.

Amen